

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 24 kor.
 Félévre ———— 12 .
 Negyedévre ———— 6 .
 Egy hóra ———— 2 .
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
 vasár- és ünneppapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 232. szám.

Kedd, október 13.

Nyelv és élet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 12.

(M—d.) Néma gyermeknek anyja se érti a szavát, azt tartja a magyar közmondás. Nos hát, a mai politikai válságban megszólaltak a nyelvek hősei, hangos kiabálással betöltvén az országot, mely őket bizonynyal meghallja s igazaik mértéke szerint érdekli is.

De elnémult a nyelvkérdés hangzatos szózata mellett az élet, a megélhetés kérdése. Csak panaszosan zokog, senyvedve, haldokolva.

Hiszzen a katonai kérdéseket annyira fölfujta a közvéleményben az ellenzék — talán némi jogosultsággal is, hogy egészen megfélekedtek a közgazdasági kérdésekről, pedig blasfémia nélkül is mondhatjuk, hogy nem csupán nyelvében él a nemzet, hanem az életnek szintén magyaros ízű kenyérével is.

Ezek a közgazdasági kérdések nem kisebb fontosságúak a katonaiaknál, nemcsak azért, mivel közgazdasági vezető köreink bangosan panaszkodnak a válság folytán még jobban fokozódott közgazdasági pangás miatt, hanem azért is, mivel ugy Ausztriával, mint a külfölddel szemben függőben vannak összes gazdaságpolitikai ügyeink.

A kereskedelmi szerződések lejárnak, egyet közülök, az olaszt, fel is mondták, mert a borvám záradék megszűnését bortermelőink élénken óhajtották. Új évre Olaszországgal szerződésnélküli állapotba jutunk, ami több tekintetben hátrányos lesz, mert bortermelőink örülni fognak ugyan, ha az olcsó olasz bor behozatala megszűnik, de viszont lótenyésztőink és erdőtulajdonosaink nem fognak örülni annak, ha elég jelentékeny ló- és fakivitelünket magas vámokkal fogja terhelni Olaszország.

A kormányok azon gondolkoznak, mi módon lehetne elejét venni a szerződésnélküli állapotnak. Többrendbeli terv merült fel e tekintetben, de mindegyiknek kétes a kivitele, mert bármely megegyezéshez szükséges a parlamenti jóváhagyás, ez pedig az obstrukció mellett zétes.

Az 1899-iki XXX. törvénycikk, az u. n. Széll-féle formula kimondja, hogy addig a külállamokkal kereskedelmi szerződések iránt még tárgyalásokat se lehet kezdeni, míg a közös vámterület autonóm vámtarifája megalkotva nincs.

Ez a vámtarifa nagy nehezen létre jött a kormányok közt, de törvényhozásilag még jóváhagyva nincs. Új évre sem a közös vámterületre vonatkozó javaslatnak, sem a vámtarifának megszavazását várni nem lehet. Csudának kellene történni, hogy ez kivihető legyen. Ha pedig 1903. január elseje előtt a vámközösség megkötve nincs, akkor a törvény értelmében csak 1907-ig terjedő vámszerződéseket lehet kötni a külfölddel.

De melyik állam lesz hajlandó szerződést kötni oly rövid időre s ha hajlandó lenne is, mit ér az ily rövid időre kötött szerződés? Hisz a kereskedelmi szerződéseknek egyik fő értéke épen abban van, hogy hosszabb időre biztosítják a termelőket és a kereskedőket a vámuégi ingadozások

ellen s lehetővé teszik a vállalkozásra nézve a biztos számítást.

Magyarországon alig van ember, aki biztosnak tartaná az Ausztriával való vámszövetség fenmaradását. Ausztriában is az utóbbi hónapok alatt nagyon megfogyott azok száma, akik ezt remélték. Az osztrák politikai testületek egymás után hoztak oly határozatokat, melyekben a kormányt felszólították, hogy tegye meg intézkedéseit a Magyarországtól való különválás esetére, vagyis dolgozzon ki Ausztria számára egy külön vámtarifát. A bankügyben pedig tegye meg a Magyarországgal való viszony felbontása iránt az intézkedéseket. Az osztrákok ugy számítottak, hogy Magyarország az utóbbtól különösen meg fog ijedni, mert ugy okoskodtak, hogy ha az osztrák-magyar bank Magyarországból kivonja itt elhelyezett millióit, akkor nálunk nagy közgazdasági válságnak kell bekövetkezni. Erre nézve a mostani olcsó kamatláb korszaka azonban nagyon rosszul van választva. Magyarország helyesen tette, hogy sem a vámuégi különválástól, sem a bank visszavonulásával való fenyegetéstől nem ijedt meg. Ami a vámuégi különválással való fenyegetést illeti, ez csakis az osztrák mezőgazdák egyesülete részéről volt komoly. Ezeknek csakugyan használna, ha a magyar mezőgazdaság súlyos versenyét lerázhatná nyakukról. De ami az osztrák iparosok és iparos egyesületek fenyegetését illeti, ezt komolyan venni nem lehetett. Nem is Magyarországra, hanem az uralkodóra akartak ezzel hatni, mert tudják, hogy az uralkodó irtózik a vámuégi különválásnak még a gondolatától is. Most végre kitünik, hogy az osztrák fenyegetések a vámuégi különválással nem is voltak soha komolyan értve. Az osztrák kereskedelmi kamarák és iparos testületek nagy központi gyűlést tartottak október 3-ikán Bécsben, melyben a kereskedelmi politika és a vámuégi kérdéseit tárgyalták. Most már egészen más hurokat pengetnek, mint eddig. Eddig is jól tudták bizonyára, hogy a mintegy évi 400 millió korona osztrák iparcikket vásárló magyar piacot nem volna oly könnyű mással pótolni, mint azt egyes osztrák közgazdasági tekintélyek a harcz hevében dicsekedve hirdették. Legnevezetesebb Körber miniszterelnöknek a nagygyűlést követő lakomán mondott beszéde, melyben a leghatározottabban állást foglalt a vámközösség fentartása mellett s intette az osztrák nagyipar jelen volt képviselőit, hogy ne eresszék ki a kezükben tartott galambot a háztetőn levő veréb kedvéért. Ez a valódi helyes jellemzése annak a megmérhetetlen előnynek, melylyel a vámközösség Ausztriára nézve bír. Kár, hogy ezt az igazságot már régebben nem méltányolták s Magyarország ellen épen osztrák-német részről ezeltől nyolc évvel azt a rendszeres hajszát indították, mely a közgazdasági viszonyokat mindinkább elmérgesítette s erősen kihatott a politikai térre is. Kétséget nem szenved, hogy az éveken át folytatott osztrák gyűlölködésnek nagy része volt annak a helyzetnek előkészítésében és kialakulásában, mely ma oly ádatlanul nehezedik a monarchia összes közös viszonyaira.

Legyen hát a nyelv és élet között élőtető béke!

Az országos baromfi-kiállítás.

— Kitüntetések. —

Nagybecskerek, október 13.

Mint már említettük, a kiállítási jury befejezte működését s meghozta ítéletét.

A jury tagjai voltak Polónyi Manó elnöklése mellett: Reitter Oszkár, dr. Magyar Károly, dr. Oláh Béla, Lukács Imréné és Geiduschek József. A jury a következő kiállítókat tüntette ki:

Emléktárgyat és diszoklevelet kaptak az udvarokban kiállított baromfiakért: Reitter Oszkár sárga orpingtonjaiért, plymouth és emdeni ludjaiért, Lowieser Mihályné fekete langshanokért, dr. Magyar Károly sárga orpington és pekingi kacákért, Kovács Ödön (Itvarnok) sárga orpington és ludakért, Marton Andorné sárga orpington, továbbá azok keresztezéseért, Eusch Lajos sárga orpington és plymouthjaiért, Darányi Ferencné fehér langshan, fehér orpington és azok keresztezéseért, Bagary Kálmán emdeni ludjaiért, Szabó Arnold emdeni ludjaiért, dr. Oláh Béla pekingi kacákért, Lukács Imréné gyűjteményes kiállításért, Nemesszeghy Aladár fekete langshanjaiért, Liphay Béláné pekingi kacákért, Laszlovsky Kálmáné emdeni ludakért, Schulte Vilmosné keresztezett emdeni ludakért, Veress Kelemen fekete langshan és pekingi kacákért, továbbá a kiállítás rendezése körül szerzett érdemeiért és Jakabházy Béla, a kiállítás rendezésében való közreműködéseért.

Diszoklevelet kaptak a ketrecekben elhelyezett baromfiakért: Stebriger Ágoston plymouthokért, Konrad Miklós és Kögl Béla emdeni ludak keresztezéseért, Soós Kálmán emdeni lud keresztezéseért és Zsembery Pál pézsma kacákért.

Aranyérmet kaptak: Gyűjteményes kiállításért: Reitter Oszkár, Geiduschek József, Napholtz Gyula, Kovács Ödön (Budapest) és Zsigits Milán. Szép plymouth, olasz tyúk, minorka, kueni és olasz futó kacákért: Madzinyi Gézáné. Gyűjteményes kiállításért: Hanel Béla, Keller János, Wester György, fekete langshanokért Botka Béláné, sárga és fehér orpingtonokért Eusch Lajos, Struss Szerafin, Wagner Mihály és Szilágyi Gábor sárga orpingtonokért, Jekely Károlyné pekingi kacákért, Szekulics Olga emdeni ludakért és Fiedler Lajosné plymouthok és világos brámákért, Schleich Miklósné fehér langshanokért, Wagner Mátyás gyűjteményes kiállításért, Szecsödy Lajosné (Dömötöri) özv. Bakó Béláné (Sárd) és Szomjas Aladárné.

Ezüstérmet kaptak: Gedei József magyar tyukokért, Schuszték József fehér kokinkokért, Magyar Ágoston, Jekely Károlyné, Eckstein Samu, Milanov Milán és Bárány Béla plymouthokért, Báló András, Kiss Tóth Péter fekete langshanokért, Deák István bantamokért, Schusztér Jánosné olaszokért, Sóka Ignác langshan keresztezésért, Váczi István, Simonyi Lajos, Deák R. József plymouth keresztezésért, Kanizsa Lipót pomerániai ludjaiért, Albrecht Sándor emdeni lud keresztezésért, Hochwalter Károlyné pekingi kacákért, Prokisch Gyula pekingi keresztezésért, Annau János ailsburi-kacákért, Lehmann Mihály pekingi keresztezésért, Weiserschan J. Pál, Steyer Péter, Brichta Kálmán és Daity Száva.

Pénzdíjat nyertek: Geiduschek József, Veress Kelemen és Wester György 50—50 koronát, Szilágyi Gábor, Hanel Béla és Mandolics Zsiga 40—40 koronát. Tíz korona pénzdíjban részesültek: Váczi István, Gedei József, Kiss Tóth János, Micsik András, Ruzsa János, Pósa József, Stojancsev Obrad, Juhász Péter, Báló András, Borbély Gergely, Szarvák Vilma, Kiss Tóth Péter, Stojancsev Döme, Biró János, Jóó Lajos, Varga Ferenc, ifj. Borbély János, Csonka József, Horváth István, Kasza Illés, Liptai János, Masa Sándorné, Pálfi Adám, Prágai István, Simon Pál, Simonyi Lajos, Sövényházy Istvánné, Steigerwald József, Gyömbér Mihály, Illia János, özv. Takács Jánosné, Tóth János, Varga András, Baráth János, Börcsök András, Kálmán József, Albrecht Sándor, Daity Száva, Szabath István, Bartha Mihály, Hochwalter Károlyné, Kószó Mihály, Báló András, Milanov Milan, Annau József, Deák R. József, Annau János, Weisz Sebestyén. Öt korona pénzdíjban részesültek: Jankahidacz Milán, Stein Jakab és Keks Magdolna.

Baromfitermékek, baromfityesztési eszközök és gépek, valamint baromfi-szállításra alkalmas kosarak bemutatásáért aranyérmeket kaptak: Geitner és Rausch budapesti cég, a bemutatott csibeköltő és nevelőgépek, valamint a szép kollektívában bemutatott baromfityesztési eszközökért. Predmerszky József budapesti költőgépjáros a nevelőgépek, továbbá a célszerű baromfifitató és etető edényekért. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a bemutatott fertőtlenítő permetező és baromfitakarmány csontlisztért. Özv. Guttmann Jakabné, nagybecskereki cég, a bemutatott s a kiállításon kísérletezésre felhasznált betonvályokért. Popits Gyula Szeged, fajbaromfiak és éneklő madarak részére szolgáló takarmány különlegességeikért. A torontálmegyei központi baromfityesztő és értékesítő szövetkezet, vágott, hízalt és postai szállításra kész baromfiáért.

Ezüst érmeket kaptak: Jakobi Hermann gyógyszerész, a bemutatott állatgyógyászati és fertőtlenítő eszközökért, továbbá Kovács és Papp óbecsei kosárfonók, a baromfi és gyümölcszállító kosarakért.

A galambkiállítók közül aranyérmeket kaptak: Fekete Ferenc angol parókásaiért és Feigl Lipót angol golyvásokért, továbbá Cseh Péter (Kolozsvár) és Gurát Béla (Kolozsvár) gyűjteményes kiállításukért. Ugyancsak aranyérmeket nyertek még Pintér Ferenc szatinetekért, Mandonits Zsiga gyűjteményes kiállításért, Babulek János angol golyvásokért, Madzinyi Gézáné egyiptomi sirályokért és Filitárszky Lyubomir.

Ezüst érmeket nyertek: Kramer Győző páváért, Zsigits Milán carrier-galambokért, Adler József (Katalinfalva) és Harczer Vilma (Szeged).

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Személyi hír. Dr. Dellimanic Lajos főispán és Jankó Ágoston alispán tegnap hivatalos ügyben Budapestre utaztak.

Beöthy Ákos és a tanfolyamhallgatók Rákóczi-ünnepé. A helybeli közigazgatási tanfolyam hallgatók mindenáron azon iparkodnak, hogy az általuk november hó 7-én rendezendő nagyszabású Rákóczi-ünnepélyre az ünnepi beszéd megtartására oly országos hírnevű férfit nyerjenek meg, kinek eljövetele maga ünnepelés számba menne s a magas ünnepélyre a vármegye közönségének színe-javát városunkba vonzaná. E vegett Kassa város kiváló képviselőjét, a Rákóczi-korszak kultuszának egyik legkiválóbb apolóját, Beöthy Ákost kérték fel. Hogy azonban a hazafias hallgatók eza szép törekvése nem teljesedhet, annak nem ők, de mint az alábbi Szilágyi Albert megyei aljegyzőhöz, mint az ünnepély díszelnökehez intézett levelében Beöthy írja, ő maga sem oka. Ime a levele:

„Szeretve tisztelt Barátaim! Hálas szívvel mondom köszönetet meghívásokért. Hosszu, becsületes és munkás életem egyedüli jutalmát az ily nyilatkozatok képezik, melyekből látom, hogy honfitársaim jó véleményű táplálnak irántam és hogy nemzeti célok elérésében segítségemre hívnak fel. Legnagyobb sajnálatomra meghívásokat nem fogadhatom el. Egészségi állapotom nem olyan, hogy vállalkozhassam. Az a körülmény, hogy a múlt ősz óta folytonosan kitarítottam helyemen, a nyári hőség alatt sem mulasztottam el egy ülést sem, nagyon megfontott. Már a múlt héten sem voltam képes a vitában részt venni és ámbár fel voltam iratkozva, le kellett magam töröltetni, miután nem lettem volna képes szólni. Ez az oka, hogy az itten tartandó Rákóczi-ünnepélyen sem vehetek részt és minden valószínűség szerint több időre szabadságot kell kérnem. Így a legjobb akarat mellett sem tudnék feladatomnak megfelelni, bármily jól esnék nekem ez főleg azon szempontokra való tekintettel, mely is nemzeti tekintetben egy oly exponált helyzetből folyik, mint édes hazánk áldott délvidekén. Legyenek azonban meggyőződve, hogy lélekben Önökkel vagyok, becsületes törekvéseiket édes meglepéssel kísérem és áldani fogom azon napot, ha a jó Isten Önökkel egyenként és egyetemlegesen összehoz. Minden jót kívánva, maradok hazafiai üdvözléssel, Budapest, 1903. október 6. Beöthy Ákos.

A baromfi-kiállítás bezárása. A nagybecskereki országos baromfi-kiállítás immár véget ért s most lehet konstatálni valójában a kiállítás sikerét, a mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag kiváló. A rövid néhány nap alatt is több mint háromezer látogatója volt, de ha az idő kedvező

lett volna, kétszer annyian is látogatták volna. Így például vasárnapra kétezer látogatót jelentettek be, de az eső visszariasztotta őket. A kiállításon élénk vásár is volt s számos baromfi kelt el igen jó áron, az orpingtonok és a tiszta emdeni ludakból pedig kétszer annyit is megvásároltak volna. Szóval az anyagi eredmény is kiváló. A kiállítás rendező-bizottsága a pénzdíjakat ma osztotta ki, míg a többi jutalmakat később kapják a kitüntetettek.

Hangverseny. A „Módosi iparosok dal-egylete” a „Módosi zeneműkedvelők” közreműködésével folyó évi okt. hó 18-án vasárnap a „Zágráb” szálló emeleti termében saját alapja javára hangversenyt rendez. Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 50 fillér (3 személyre). Kezdeté 8 órakor este. A hangverseny műsora: 1. Bachó János „Béla induló”, előadja a zenekar. 2. Rossini, „Tankred” nyitány, előadja a zenekar. 3. Hoós János „Magyar népdalok” éneklő a férfiak. 4. Kücken „Normans Sang”, éneklő a férfiak. 5. Verdi „Troubadour” egyveleg, előadja a zenekar. 6. Turnschuls „Die Siamesischen Drillinge”, előadja: Degrell János, Otz Károly és Wert Berná. 7. Stuntz „Bankett-Lied”, zenekisérettel előadja a férfiak. 8. Induló. Végül tánc.

Ragályos betegségek Pancsován. Pancsován az övintézkedések dacára a vörheny-járvány egyre terjed a városban. A most elmúlt hét folyamán 16 új vörheny és difteritisz betegedés fordult elő, úgy hogy jelenleg 47 ragályos beteg van. A folyó évben, vagyis jobban mondva május óta 273 vörheny és difteritisz beteg gyermek volt Pancsován.

Tolvaj gyermekek. Pancsován Sztaniszlavics Miklós ottani lakos három 10-12 éves szomszéd gyermek őrizetére bízta háza táját. Míg munkában volt, a három gyermek sok keresés után megtalálta a lakás elrejtett kulcsát, bementek a szobába és kikutatták mindent. Az egyik szekrényben 16 korona készpénzt találtak, a mit el is emeltek és aztán mindent szépen bezárva, a kulcsot helyére téve, hiven teljesítették a házőrző tisztet. Sztaniszlavics csak később vette észre, hogy valaki járt a szobájában és elvite megtakarított kis pénzét. Jelentést tett a rendőrségnek, mely vallatásra fogta a három gyermeket, kik, bár kezdetben mindent tagadtak, aztán bevallották, hogy ők lopták el a pénzt és a padláson egy gerenda mögé rejtették. A rendőrség meg is találta az ellopott 16 koronát.

A bűn lejtőjén. Még nyáron történt, hogy Török-Kanizsán Lippai Szilveszter telefon kezelőnek lakásáról elveszett az ezüst órája és ugyanakkor akkor nevének két aranygyűrűje is. A csendőrség nyomozása dacára sem került meg a tettes, míg a vélelten ki nem derítette. A napokban Kiss Simon mulakatos lakásán Pálfi Antal egy baltával felfeszítette a műhely ajtaját, oda behatolva kikutatta a segédnek ott levő ruháit és elemelve egy revolvert, eltávozott. A házbellek látva a tolvaj működését, elszaladtak Kiss Simonért, ki megérkezve, végig nézte a nála lakó Lippai Szilveszterrel a zűlés útjára tévedt Pálfi Antalt. A lopás után Pálfi nyugodtan távozott, mintha semmi sem történt volna. A károsultak azonban értesítették a csendőrséget, kik Pálfit elfogták. A vallatás során Pálfi beismerie tettét, sőt megvallotta, hogy a nyáron történt óra és gyűrű lopást is ő követte el, amit a megkerült zálogcédula is igazolt. Ezek után átadták Pálfit a büntető járásbírósnak, mely meg is indította Pálfi ellen a büntügyi eljárást. Érdekes a dologban az, hogy Pálfi Antal ezeltől néhány évvel még jómódú gazda volt, de az iszákosság következtében elvesztette minden vagyonát és most teljesen elzülve a bűn lejtőjére tévedt.

Színház és Irodalom.

A doktor ur. Tegnap este másodszer került színre Molnár Ferenc bohózata A doktor ur, ezuttal is jó előadásban. Tihanyi Miklós most is pompás humorral játszotta a betörőt, ugyszintén jó volt Szénássy az ügyvéd szerepében, Geröfi Ilonka mint az ügyvéd felesége, Kantay Teréz Marosiné, Balla Kálmán pedig a rendőrfogalmazó szerepében, továbbá Radnay Zsuzsika s a többiek is. Közönség meglehetősen számmal volt s szívesen tapsolt a szereplőknek. (S—s.)

Uj pályadíjnyertes férfiakok. Az Apollo c. férfiar-gyűjtemény 69. száma a következő férfiakokat közli vezérkönyvben és négy szótamban: 338. kar: Bordal, Hoppe Rezsőtől. (Az Apollo szerkesztősége által kiirt pályázaton első díjat nyert.) 339. Hunyadi László, Lányi Ernőtől. (Az 1903. évi orsz. magy. dalárnyepély alkalmából a „Temesvári Zenekedvelők” pályázatán első díjjal kitüntetett pályamű.)

Három eredeti magyar dal. Férfikarra átdolgozta Gaal Ferenc. 340. kar: Beh szomorú a tilinkóm hangja. (Goll János dallama). 341. Esik eső szép esendese. (Erney József d.) 342. Féire

innen gond és bánat. (Gaal Ferenc d.) Az Apollóból évenként négy szám jelenik meg, mindig egy iv vezérkönyvvel és két iv szólammal. Előfizetési ára egy évre öt korona. Postai küldemények Budapestre, VI. ker. Lázár-utca 18. sz. alá címzendők.

Irodalmi értesítő. A „Havi Füzetek” I—IV. számában a „Ferencz József Árvaház” javára megjelent a következő munka: „Adomák és Veszemék, hazudozások és igazmondások, képes élecek és illusztrált képtelenségek, mulattató versek és nevetető elbeszélések, mű- és kifordítások, ötletek, új szók és talányok lexikona” Dworzák prelátus gyűjteményéből 2300 szám, száznál több képpel illusztrált 30 iven, egész váson diszkötésben és 4, irva négy korona beküldésekor portomentesen küldi meg a Szent Miklós Gondnoksága Budapest, II., Fő-utca 32.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A november havi esküdtzki tárgyalások. A november havi esküdtzki tárgyalások a következő sorrendben fognak megtartatni:

November hó 2-án: Szándékos emberölés büntetvével terhelt Poczik Pál, Poczik Antal és Poczik György beodrai lakosok elleni ügy. — November hó 4-én: Gyilkosság büntetvével vádolt Szomorú István magyarszentmártoni lakos elleni ügy. — November hó 5-én: Rablás büntetvével vádolt Petraszku Szilárd, Petraszku Aurél és Petraszku Pál kőboregényi lakosok elleni ügy. — November 6-án: Szándékos emberölés büntetvével terhelt Mátó András úrménvházi lakos elleni ügy. — November hó 7-én: Szándékos emberölés büntetvével terhelt Mátó Jánosné Milanov Sztána szerbaradaci lakos elleni ügy. — November hó 9-én: Szándékos emberölés büntetvével terhelt Szrdanov Ráda szerbaradaci lakos elleni ügy. — November hó 10-én: Szándékos emberölés büntetvével vádolt Zrgya Pál nagymargitai lakos elleni ügy. — November hó 11-én: Szándékos emberölés büntetvével vádolt Stoja Tyira, Stoja Miklós, Kleimty György és Boc István jankahidi lakosok elleni ügy. — November hó 12-én: Szándékos emberölés büntetvével terhelt Bucu Nikola r-écskai lakos elleni ügy.

§ Betörő gyerekek. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Molnár Mihály nagybecskereki mérnök neje elutazott, a férj pedig a lakás ajtajait lezárva, néhány napra atkötözött hivatalos helyiségébe. Ezt megtudták valahogy Kuruczki Száva, Pandurov Nikola és Tyuresin Dusan 15—16 éves gyerekek, felhasználták tehát a kinálkozó alkalmat s egy este feltörték Molnár Mihály temesvári-utcai lakását s a szobákba hatoltak, a honnan mindenféle konyhaszközöket, ruha és fehérműt loptak el. Először sikerült is nekik a lopott holmit észrevélenül elszállítani, a mire vérszemeket kaptak s megkísérelték másodszer is behatolni a lakásba. Veszükre azonban a lakók észrevették őket s a betörőket feljelentették. Így került aztán az ügy a nagybecskereki kir. törvényszék elé, a mely dr. Polgár Sándor törvényszéki bíró elnökölésével ma délelőtt tárgyalta a fiatal betörők ügyét. A három betörő csemete a mai tárgyalás folyamán töredelmesen bevallotta bűnét, a melyet különben sem tagadhattak volna el, mert a rendőrségnek is beismerték annak idején, hogy a betöréssel lopást tényleg ők követték el. A királyi törvényszék ennek alapján Kuruczki Szávát 6 hónapi börtönnel, Pandurovot és Tyuresint pedig 1—1 havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

A válság.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, október 13 (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt 10 órakor Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt kihallgatáson fogadta. Holnapra a király Lukács László pénzügyminisztert hívatta magához és esetleg még valamelyik államférfit hallgatja meg a felség. Itteni politikai körökben azt beszélik, hogy a király kijelentette volna, hogy holnapig a válságot okvetlenül elintézi. Ugy vélik, hogy a korona átmeneti kabinettel még egyszer megkísérlé a békés kibontakozást, mielőtt az ugynevezett erős kéz politikájához fogna.

Felhivatalosan jelentik, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf holnapig Bécsben marad, azonban Lukács Lászlón kívül a felség mást nem hív meg kihallgatásra.

Tisza és Lukács.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Tisza István grófhoz közel álló politikai körökben beszélnek, a Tisza István kihallgatása azért nem járt eredménnyel, mert Tisza gróf nem volt hajlandó az erőszakra, a békés kibontakozásra pedig nem látta személyét alkalmasnak. Tisza István gróf állítólag Lukács Lászlót ajánlotta miniszterelnöknek s hír szerint Lukács most hajlandó is a kabinetaalakításra.

A szabadelvűpárt katonai programja.

Budapest október 13. (A „Torontál“ eredeti táv.) A szabadelvűpárt kilences bizottsága ma délelőtt 11 órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a tanácskozást a párt katonai programja dolgában.

Zarándoklás Rákóczi sírjához.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből táviratozzák: Rákóczi Ferenc sírjához menő magyar zarándokok tegnap érkeztek ide. A zarándokokat a pályaudvarnál küldöttség fogadta, melynek vezetője a kormány nevében franciául üdvözölte a magyarokat. Az üdvözlésre Desseffy Arisztid válaszolt. Azután megnézték a várost majd résztvettek a Magyar Otthonban a tisztelők rendezett mulatságán s ma tovább utaztak.

Rutkayné síremlékének a leleplezése.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délután leplezték le a kerepesi-úti temetőben Rutkayné Kossuth Lujza síremlékét nagy közönség jelenlétében. A síremlék, amely női alakot ábrázol töviskoszorúval a kezében, Horvai János alkotása. A síremlék leleplezésén a függetlenségi párti képviselők Kossuth Ferenc vezetésével testületileg vettek részt.

Az adófizetés megtagadása.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ eredeti táv.) Hajduböszörmény város ma tartott közgyűlésén megtiltotta közegeinek, hogy az adófizetést elfogadják.

Földrengés Baranyában.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országos meteorológiai intézethez érkezett jelentés szerint az elmúlt éjjel egész Baranyamegyében meglehetősen erős földrengés volt, mely egyes helyeken károkat is okozott.

Az ecsedi lánypégyése.

Budapest, október 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Nagykárolyból táviratozzák: Az égő ecsedi lánpnál nagy erővel folynak a mentési munkálatok, ami azonban sok nehézséggel jár, mert állandóan erős szél fúj. Most már több mint 7000 holdnyi terület ég s bár több száz katona is dolgozik a mentésnél, aligha remélhető, hogy a tüzet el lehessen fojtani.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. október 13.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	K i l ó s	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára			
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig		
Tiszavidéki	uj	76	7.40	7.55	80	7.70	7.85
Pestvidéki	uj	76	7.30	7.45	80	7.70	7.75
Bánsági	uj	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Bácskai	uj	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
		k i l ó s		k i l ó s			
Rozs	uj elsőrendű	70-75	6.15	6.25			
	„másodrendű	—	6.05	6.15			
Árpa	„lakarmány	60-62	5.50	5.70			
	„égetni való	62-64	5.40	5.50			
	„sörfőzésre való	64-66	0.—	0.—			
Zab	—	39-41	5.55	5.70			
Tengeri ó	bánsági	—	6.05	6.15			
	másnémet	—	6.15	6.25			

Határidő-üzlet.

Budapest, október 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé kedvezőbbek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre) 7.59—
 Buza (áprilisra 1904.) 7.67—
 Tengeri (májusra 1904.) 5.25—
 Zab (októberre) 5.32—
 Rozs (októberre) 6.23—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, október hó 13-án:

Cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Némethől fordították: Gerő K. és Radó Antal. Zenéjét szerző: Strausz János.

Személyek:

Zsupán Kálmán, gazdag bányász-kereskedő — — — — — Tihanyi Miklós
 Arzéna, a leánya — — — — — Balázs Janka
 Mirabella, Arzéna guvernánája — — — — — Kantay Teréz
 Ottokár, fia — — — — — Vitéz Róbert
 Gróf Carnero, királyi biztos — — — — — Virágh Ferenc
 Cipra, cigányasszony — — — — — Lányi Edit
 Saffi, cigányleány — — — — — Lévy Margit
 Barinkai Sándor, elzüllött nemes — — — — — Aldory László
 Gábor, diák — — — — — Vio a József

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szerdán, október hó 14-én:

BALLA KÁLMÁN bucsufelléptél:

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jellege alatt a következő címre: **ANNONCEN-ABTEILUNG des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstrasse.** (774-52.13)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

SOK PÉNZT!

1000 koronát is havonta szerezhet bárki becsületes úton. (Mellékkeresetképpen is.) Bővebb felvilágosítást következő címen kell kérni: **„Reell 72“** Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Stuttgart, Bergstrasse.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő, utólagos havi részletekben fizetendő 920 korona évi fizetéssel és körülbelül 100 koronára tehető mellékjuttalékokkal javadalmazott **községi végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, nyelvismertüket és eddigi szolgálatukat tanúsító okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó hó 25-ig Idvor község előjáróságánál mutassák be.

A szerb nyelv bírása megkívánatik. Előnyben részesülnek azok, kik az adóügykezelés és a végrehajtások körül jártassággal bírnak.

A folyamodványok magyar nyelven sajtókezüleg irandók.

A végrehajtó alkalmazása a szervezési szabályrendelet 40. §-a értelmében, ajánlatomra a képviselőtestület által történik.

Az állás legkésőbb november hó 1-ig elfoglalandó

Kelt Idvoron, 1903. évi okt. hó 10-én.

Forster Imre,
jegyző.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1903. évi Fh. 489/2. számú végzésével Kesz Henrik butorkereskedő felperes részére Bergenthal Miksa és Regina alperesek ellen 170 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől felül és lefoglalt és 958 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1903. V. 1063. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Nagybecskereken leendő megtartása határidőül 1903. évi október hó 16-ik napjának d. e. 8 órájára kitétik, amikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi okt. hó 2. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

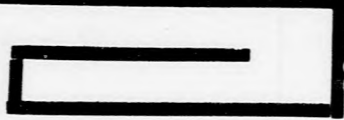
Elsőrendű
tűzifa.

Valódi porosz Kiváló minőségű

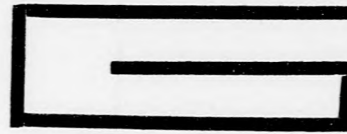
szalon köszén pirszén (coacs)
a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:
KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

Alapított 1867-ben.

HELYISÉG VÁLTOZTATÁS.

A TORONTÁLMEGYEI TAKARÉK- ÉS HITELBANK

átköltözött már a
Hunyadi-utca 508. sz. a. épült saját házában levő új helyiségeibe.

Az 1867-ben alapított és 800.000 korona saját tőkével rendelkező intézet új helyiségeiben is folytatni fogja a bank- és takarékpénztári üzlet körébe tartozó eddig művelt üzletágakat és megkezdí a

törlesztéses kölcsönök

nyújtását Torontálvármegye területén fekvő földbirtokra, a legjutányosabb feltételek mellett.

Ezen kölcsönök készpénzben levonás nélkül folyósíthatnak és 20—65 év alatt, egyenlő félévi részletekben törleszthetők.

Részletes felvilágosítást a bank saját helyiségeiben szóval, kívánatra azonban levelezés útján is nyújt.

≡ Takarékbetétek ≡

lehető legjobb kamatozásra és megállapodás szerint, esetleg felmondás nélkül való visszafizetésre — továbbra is elfogadtnak.

Értékpapírok és egyéb értéktárgyak megőrzését is elvállalja az intézet és ajánlja a műszaki tudomány legújabb vívmányai szerint létesített pénztári szobájában (TRESOR) elhelyezett s a bérlő által zár alatt tartható tűz- és betörésmentes

pánczél-fiókok — Safe-Deposits

kibérlését.

Nagybecskerek, 1903. évi október hó 12-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.